

Complexnummer: 521741

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

O.L.V. onbevlekt ontvangen

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

521742, 521743

Woonplaats

Wijhe

Gemeente

Olst-Wijhe

Provincie

Overijssel

Locatie van het hoofdobject

Stationsweg 9 a, 8131 DG te Wijhe

Complexomschrijving

Inleiding

Eenbeukige Rooms Katholieke KRUISKERK O.L. Vrouwe Onbevlekt Ontvangen (Stationsweg 9) en PASTORIE (Stationsweg 9). De kerk is in de periode 1869-1870 gebouwd naar een ontwerp van architect G. te Riele Wzn. (Deventer) in de neogotische bouwstijl met elementen uit de neo-Moorse en neo-Hollandse renaissance bouwstijl. Het ontwerp van te Riele is tot stand gekomen in samenwerking met professor Schneider (Aken). De pastorie in de neo-Hollandse renaissancistische bouwstijl met neogotische elementen is in 1869 voltooid naar ontwerp van dezelfde architect. De kerk en pastorie werden in opdracht van het kerkbestuur onder leiding van pastoor Brugman gebouwd.

Het beeldhouwde hoogaltaar is in 1881 vervaardigd door Jos Reiss uit Düsseldorf, evenals de bijbehorende beeldhouwde cherubijnen met koperen kaarsenstandaards. De glazen in het priesterkoor en de zijkapellen zijn in de periode 1872-1895 geplaatst, de grote transeptramen en de acht glazen in het middenschip stammen uit 1941. De rij wordt gesloten door de laatste drie glazen, geplaatst uit dank aan de bevrijding in 1947. De koperen kroonluchter is van kopergieter Fuchs (Wijhe) naar het voorbeeld van de kroonluchter uit het stadhuis van Zwolle. Het granieten doopvont met koperen deksel is van E. Brom (Utrecht). Het orgel uit 1850 is in 1918 tweedehands aangeschaft bij de firma Franssen (Roermond). De orgelkas is eveneens in 1918 geplaatst. Orgel en orgelkas zijn niet van waarde vanuit het oogpunt van monumentenzorg. Kerk en pastorie zijn middels een tussenlid met elkaar verbonden. In 1969 werd het gepolychromeerde interieur van de kerk witgeschilderd, er werd een altaar voor het hoogaltaar geplaatst en de banken werden vervangen. Het altaar in de huidige vorm stamt uit 1980; daarbij werd gebruik gemaakt van delen van communiebanken. De

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

polychromie van de beelden is in 1990 hersteld. Extern zijn 6 dakkapellen verwijderd. Achter de hoofdingang van de kerk is een glazen tochtportaal toegevoegd. Het interieur van de pastorie is gewijzigd, maar heeft nog enkele oorspronkelijke elementen.

Omschrijving

Kerk en pastorie staan in Wijhe achter een voorplein aan de Stationsweg, een belangrijke uitvalsweg. De pastorie staat direct rechts (O) van de kerk, en vormt daarmee, dankzij de samenhang van de bouwstijlen een harmonieus ensemble. Aan de Stationsweg wordt het terrein van de kerk en pastorie afgescheiden door een smeedijzeren hek.

Waardering

Het complex met pastorie en kerk is van algemeen cultuur-, architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang:

- als exponent van de bouwexplosie van katholieke kerken en pastorieën na het herstel van de Bisschoppelijke hiërarchie in 1853
- vanwege de combinatie van bouwstijlen: de neo-Hollandse renaissance met neogotische elementen (pastorie) en de neogotische bouwstijl met elementen uit de neo-Moorse bouwstijl en de neo-Hollandse renaissance (kerk)
- als hoogtepunten in het oeuvre van architect G. te Riele
- vanwege het harmonieuze ensemble dat de twee bouwvolumes vormen
- vanwege de beeldbepalende ligging aan de Stationsweg in Wijhe
- vanwege de gaafheid van het exterieur van kerk en pastorie en de gaafheid van het interieur van de kerk

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 521742

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	01 oktober 2002
Kadaster deel/nr	82848/160

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Wijhe	Olst-Wijhe	Overijssel

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Wijhe	F			6975

Omschrijving**

Omschrijving

De eenbeukige KRUISKERK is opgetrokken in rode baksteen onder een samengesteld zadeldak met dakruiters en leien in Maasdekking. Aan weerszijden van het koor zijn kapellen gebouwd. Links (W) van de voorgevel een vierkante toren met een grote spits met leien in Maasdekking, een wijzerplaat en vier kleine spitsen op de hoeken. De absis sluit driezijdig. De gevels zijn geleed door zich verjongende steunberen met daartussen iets gedrukte spitsboogvensters. Ook de galmgaten en de spaarvelden in de toren, de entree en de grotere glaspartijen zijn afgesloten door gedrukte spitsbogen. Alle spitsbogen zijn voorzien van een geblokte gemetselde rand in rode en gele baksteen. De onderbouw van de kerk is blind, met uitzondering van de toren en de eerste travee in de rechter zijgevel. Boven een waterlijst zijn de vensters aangebracht. Ter hoogte van de boogaanzet een tweede waterlijst met siermetselwerk in gele baksteen en onder de dakrand en de geveltoppen een derde lijst met siermetselwerk en een tandlijst. Ook bevinden zich waterlijsten halverwege de geveltoppen en in de toren onder de galmgaten. In de eindgevels zijn twee vensters en een rozetvenster gecombineerd in een grote glaspartij. In de geveltoppen zijn ronde spaarvelden met vierpassen en rozetten aangebracht. De ingang, midden in de voorgevel, bestaat uit een getoogde dubbele houten deur met grote siersmeedijzers scharnieren onder een getoogd venster in een ondiep spitsboogvormig portiek.

Het interieur van de kerk is overkluisd door kruisribgewelven op vierkante kolommen die zijn gepleisterd, evenals de muren en gewelven. Ook het orgelbalkon wordt gedragen door drie spitsbogen op vierkante granieten kolommen. De oorspronkelijke tegelvloer is nog aanwezig. Verder zijn onder meer bewaard gebleven: een beeldhouwd hoogaltaar op granieten basement met twee bijbehorende beeldhouwde engelen die een koperen kaarsenstandaard in hun handen houden; een houten altaar met polychrome beschilderingen van de oorspronkelijke communiebanken; vier polychrome beelden; het oorspronkelijke glas-in-lood; op de koorzolder een orgel in neo-gotische orgelkas (dat niet van waarde is uit het oogpunt van monumentenzorg); een koororgel met twee klavieren en pedaal, gemaakt door M. Maarschalkerweerd rond 1880, afkomstig uit het voormalig Hieronymus Weeshuis aan de Maliebaan te Utrecht, in 2006 overgeplaatst naar Wijhe en bij die gelegenheid gerestaureerd. Een koperen kroonluchter en een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

granieten doopvont met koperen deksel.

Waardering

De kerk is van algemeen cultuur-, architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang:

- als exponent van de bouwexplosie van katholieke kerken en pastorieën na het herstel van de Bisschoppelijke hiërarchie in 1853
- vanwege de neogotische bouwstijl met elementen uit de Moorse en neo-Hollandse renaissance bouwstijl
- als hoogtepunt in het oeuvre van architect G. te Riele
- vanwege de ensemblewaarde met de pastorie
- vanwege de beeldbepalende ligging aan de Stationsweg in Wijhe
- vanwege de gaafheid van het exterieur en relatieve gaafheid van het interieur

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Kerk

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 521743

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	01 oktober 2002
Kadaster deel/nr	82848/162

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Wijhe	Olst-Wijhe	Overijssel

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Wijhe	F			6974

Omschrijving**

Omschrijving

De PASTORIE is opgetrokken over een souterrain en twee bouwlagen in rode baksteen op een T-vormige plattegrond onder een schilddak met antracietgrijze tuile du Nord pannen. In het westelijke dakvlak bevindt zich een kleine dakkapel onder een schilddak met leien. De twee tegenover elkaar gelegen eindgevels worden bekroond door een trapgevel, de andere vleugel eindigt in twee schuin geplaatste gevels.

De gevels zijn geleed door rechtgesloten vensters met roeden onder korfbogen en gedrukte spitsbogen, daarnaast door ronde spaarvelden met vierpassen, door spitsboogvormige nissen in de trapgevels en sierankers. In de bogen, in waterlijsten en decoratieve elementen is gebruik gemaakt van gele baksteen. De plint is uitgemetseld en zowel tussen de verdiepingen als op de hoogte van de bogen zijn waterlijsten met tandlijsten vervaardigd. De trapgevel wordt aan de voorzijde bekroond met een vorstkam van siersmeedwerk.

De ingang bevindt zich in een oksel van twee vleugels aan de oostkant. Op een verhoging van drie treden ondersteunen zandstenen zuiltjes een overkapping met spitsbogen, waarboven een balkon met een ijzeren hekje. Onder de overkapping verschaft een dubbele houten deur met ruitjes en sierijzers toegang tot de hal van de pastorie. Een tussenlid vormt de verbinding tussen kerk en pastorie.

Waardering

De pastorie is van algemeen cultuur-, architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang:

- \tals exponent van de bouwexplosie van katholieke kerken en pastorieën na het herstel van de Bisschoppelijke hiërarchie in 1853
- \tvanwege de neo-Hollandse renaissance bouwstijl met neogotische elementen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

-\tals hoogtepunt in het oeuvre van architect G. te Riele

-\tvanwege de ensemblewaarde met de kerk

-\tvanwege de beeldbepalende ligging aan de Stationsweg in Wijhe

-\tvanwege de gaafheid van het exterieur

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerkelijke dienstwoning

Functie

Pastorie(F)